

13 tips voor klare taal in gesprekken

1. Hou rekening met de taal- en voorkennis van je publiek

Anderstalige ouders zijn heel divers. Schat het taalniveau en indien mogelijk de achtergrond van de anderstalige in. Dit kan door bij een eerste gesprek een paar eenvoudige open vragen te stellen.

Bijvoorbeeld: Hoe was de vakantie? Ook de voorkennis is van groot belang. Niet iedereen kent termen zoals AVI-methode, Centrum voor Leerlingbegeleiding, ...

2. Geef geen overtollige informatie

Ouders worden overstelpt met veel informatie. Beperk je tot de essentie.

3. Spreek duidelijk en niet te snel, maar blijf natuurlijk spreken

Bij veel tips geldt het principe: doe niet moeilijk als het ook gemakkelijk kan. Let er wel op dat je niet in kleuertaal vervalt of neerbuigend overkomt.

4. Hou oogcontact

5. Hou je uitleg kort, wissel af met vragen, instructies...

Spreek in korte zinnen. Als je veel informatie moet geven, deel je die best op in kortere stukken. Je kan een stukje uitleg ook afwisselen met pauzes waar minder taal aan bod komt. Je kan iets tonen, een instructie geven en de kans geven om vragen te stellen.

6. Gerichtte vragen stellen, begrip controleren

Vaak zeggen anderstaligen dat ze je hebben begrepen, terwijl dat niet altijd zo is. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Misschien wil de ouder niet als dom overkomen. Of misschien behoort de ouder tot een cultuur waar het ongepast is om te tonen dat je iets niet begrijpt: dit houdt verdoken kritiek op de begeleider in, die het misschien niet goed heeft uitgelegd. Wees je hiervan bewust. Vraag meer dan enkel "begrijp je het?". Stel controlevragen zoals "Wat moet je doen?". Vraag door en laat merken dat je alle antwoorden waardeert. Als je merkt dat je gesprekspartner niet alles begrepen heeft, herhaal dan je uitleg.

7. Herhaal voldoende

De informatie die je aan ouders geeft is soms complex. Herhaal daarom voldoende en leg nadruk op de informatie die belangrijk is.

8. Pas op met Tarzantaal en dialect

Zorg er ook voor dat je geen gebroken Nederlands spreekt met anderstaligen. Voorbeeld: Jij morgen komen naar hier met papier. Tarzantaal is niet makkelijker dan correcte zinnen. Spreek liever langzaam, duidelijk, met transparante woorden en in korte, grammaticaal juiste zinnen.

9. Pas op met beroepstaal

Voor je job gebruik je typische woorden. Voorbeelden: aanvraagformulier, CLB, AVI-methode. In een algemene basiscursus Nederlands leer je die woorden niet echt. Ook leken kennen die woorden vaak niet. Hou hier rekening mee. Als je beroepstaal gebruikt, leg het woord dan uit.

10. Gebruik transparante woorden

Gebruik woorden die in meerdere talen (bijna) hetzelfde zijn.

NIET TRANSPARANT	TRANSPARANT
afzeggen	annuleren
raadplegen	consulteren
bellen	telefoneren
inschrijven	registreren

11. Vermijd formele woorden

In een algemene basiscursus Nederlands leren cursisten spreektaal, geen stadhuiswoorden.

FORMEEL	SPREEKTAAL
U dient	U moet
wijziging	verandering
melden	laten weten, zeggen
tot op heden	tot nu
een inkomen genieten	een inkomen hebben
een voorkeur hebben voor	kiezen

12. Vermijd figuurlijk taalgebruik

Wees je ervan bewust dat figuurlijke taal moeilijk is in een vreemde taal.

FIGUURLIJK	BEGRIJPELIJKER
Vertel eens wat er aan de hand is.	Wat is het probleem?
aan de lopende band	constant
't Is alleszins de moeite waard.	Je moet dat absoluut doen.
Ik kan daar in komen.	Ik begrijp dat.
U ziet wat ik wil zeggen, hé?	Begrijpt u?

13. Ondersteun je instructies en informatie visueel

Neem je tijd om belangrijke informatie aan te wijzen. Omdat de anderstalige ziet wat je bedoelt, zal hij ook gemakkelijker vragen stellen. Voorbeeld: toon het formulier dat ze moeten invullen. Je kan ook foto's, pictogrammen, voorwerpen, ... gebruiken.